

רשומות

קובץ התקנות

8 באוקטובר 1956

641

ג' בתשרי תשי"ז

עמוד

116

תקנות מינוך ממלכתי (סדרן הפיקוח), תשי"ז—1956

חוק חינוך ממלכתי, תשי"ג—1953

תקנות בדבר סדרי הפיקוח על מוסדות חינוך ממלכתיים
ומוסדות חינוך ממלכתיים דתיים

בחוק סמכותי לפי סעיף 34 לחוק חינוך ממלכתי, תשי"ג—1953, אני מתקין
תקנות אלה:

פרק ראשון: הוראות כלליות

1. בתקנות אלה —

- הנדרות
- „חוק החינוך“ — חוק חינוך ממלכתי, תשי"ג—1953 ;
„חוק הלימוד“ — חוק לימוד חובה, תש"ט—1949 ;
„המנהל הכללי“ — המנהל הכללי של משרד החינוך והתרבות, לרבות ממלא מקומו ;
„מנהל אגף החינוך הדתי“ — מנהל אגף החינוך הדתי במשרד החינוך והתרבות, לרבות
ממלא מקומו ;
„מוסד“ — מוסד חינוך ממלכתי או מוסד חינוך ממלכתי דתי ;
„המזכירות הפדגוגית“ — כמשמעותו בתקנה 4 ;
„מפקח“ — מי שנתמנה למשרה זו בהתאם להוראות תקנות אלה ;
„מדריך“ — מי שנתמנה למשרה זו בהתאם להוראות תקנות אלה, לרבות מורה מדריך ;
„מפקח מחוז“ — מנהל הלשכה המחוזית של משרד החינוך והתרבות ;
„מנהל מוסד“ — לרבות מרכז במוסד שאין בו מנהל ;
„תקן“ — מספר שעות הלימוד ושעות הניהול שנקבעו לכל מוסד בהתאם לתקנות אלה ;
„מצבה“ — רשימת שמות המורים במוסד ומספר שיעורי הלימוד או הניהול של כל אחד
מהם בהתאם לתקן ;

שאר המונחים במידה שאינם מצויים בחוק החינוך פירושהם כמשמעותם בחוק הלימוד.

פרק שני: מוסדות הפיקוח

סימן א': השר

- ההדרכה הפדגוגית וכן הפיקוח הפדגוגי והמינהלי על כל המוסדות יבוצעו על ידי
השר באמצעות המנהל הכללי. ההדרכה והפיקוח הפדגוגיים על מוסדות החינוך הממלכתי
הדתי בכל הנוגע לאפיים הדתי יבוצעו באמצעות מנהל אגף החינוך הדתי.

סימן ב': המנהל הכללי

- הפיקוח
על-ידי השר
3. (א) המנהל הכללי רשאי לתת הוראות, הן בענינים פדגוגיים והן בענינים
מינהליים, למזכירות הפדגוגית, לכל מפקח מחוז, לכל מפקח, לכל מדריך, לכל מנהל
מוסד ולכל מורה במוסד, אולם בענינים פדגוגיים הנוגעים לאופי הדתי במוסדות החינוך
הממלכתי הדתי רשאי לתת הוראה כאמור מנהל אגף החינוך הדתי בלבד.

סמכויות
המנהל הכללי

¹ ס"ח 181, תשי"ג, עמ' 187.
² ס"ח 26, תש"ט, עמ' 287.

(ב) המנהל הכללי יחליט בכל חילוקי דעות שיתעוררו בענין הסמכויות של מוסדות הפיקוח לפי תקנות אלה; אולם מנהל אגף החינוך הדתי רשאי לערער לפני השר על החלטה כזו של המנהל הכללי, אם הוא סבור שיש בענין משום פגיעה באופי הדתי של החינוך הממלכתי הדתי.

סימן ג': המזכירות הפדגוגית

הרכב המזכירות הפדגוגית וסמכויותיה

4. (א) המזכירות הפדגוגית תהא מורכבת מהמנהל הכללי או המשנה למנהל הכללי, סגן היושב ראש, מרכז מנהל אגף החינוך הדתי ועוד 6 עד 9 חברים שיתמנו על ידי השר. יושב ראש הישיבות יהיה המנהל הכללי או המשנה למנהל הכללי ובהעדרם סגן היושב ראש.

(ב) סמכויות המזכירות הפדגוגית בענינים פדגוגיים — פרט לאמור בתקנות 5 ו-6 — הן:

- (1) ההדרכה והטיפול בכל השאלות הפדגוגיות של החינוך היסודי;
- (2) פיקוח על ביצוע הכנית לימוד, הכנית השלמה, תכניות נוספות, תיקונים ושינויים בהן וכיוצא באלה;
- (3) עיבוד הצעה לסדרים הפנימיים במוסדות, לרבות הזוי המוסד ופיקוח עליהם;
- (4) אישור ספרי לימוד וספרי עזר במוסדות;
- (5) קביעת המכסה הרשמית לציוד מוסדות ולריהוטם;
- (6) טיפול בדינים וחשבונות של מפקחים ושל מדריכים לפי תקנות אלה;
- (7) הדרכת מפקחים ומדריכים בענינים פדגוגיים וכינוסם לשם בירור ענינים אלה לרגל עבודתם.

סימן ד': מנהל אגף החינוך הדתי

סמכויות

5. הסמכויות בענינים פדגוגיים המפורטים בתקנה 4 (ב), במידה שהן נוגעות לאופי הדתי של מוסדות החינוך הממלכתי הדתי נתונות למנהל אגף החינוך הדתי.

ריכוז הענינים המיוחדים לחינוך הממלכתי הדתי

6. (א) הדינים והחשבונות בכל הענינים הפדגוגיים המיוחדים לחינוך הממלכתי הדתי יובאו לפני המזכירות הפדגוגית באמצעות מנהל אגף החינוך הדתי.

(ב) הסמכות הפדגוגית העליונה לגבי האופי הדתי של מוסדות החינוך הממלכתי הדתי תהא בידי מנהל אגף החינוך הדתי והוא יקיים מגע ישיר עם מוסדות החינוך הממלכתי הדתי על ידי ביקורים, פגישות וחזורים בענינים הפדגוגיים המיוחדים למוסדות אלה. ישלח העתק מכל חזור כאמור אל המנהל הכללי, יאשר ספרי לימוד וספרי עזר במידה שה דבר נוגע באופי הדתי של החינוך הממלכתי הדתי, לאחר שקיבל את הסכמתו של המנהל הכללי או של השר אם המנהל הכללי סירב לתת את הסכמתו כאמור.

(ג) מנהל אגף החינוך הדתי רשאי לכנס מפקחים או מדריכים לשם בירור והתייעצות בענינים פדגוגיים המיוחדים לחינוך הממלכתי הדתי ולהעביר את המסקנות למנהל הכללי.

(ד) מפקח או מדריך, הממונים על מוסד חינוך ממלכתי דתי, יהיו כפופים מבחינה פדגוגית למנהל אגף החינוך הדתי והוא ידריך אותם בעבודתם ויקיים אתם מגע ישיר ותדיר.

סימן ה': הפיקוח המחוזי

7. המנהל הכללי, באישור השר, ימנה מפקח מחוז לכל אחד מהמחוזות שבהודעה על חלוקת שטח המדינה למחוזות ולגפות ותיאורי גבולותיהם, שפורסמה בילקוט הפרסומים 286, תשי"ג, עמוד 879.

מינוי
מפקחים מחוזיים

8. (א) תפקידי מפקח המחוז הם:

סמכויות מפקח
מחוז ותפקידיו

- (1) לפעול לגבי מוסדות החינוך הממלכתי לפי הוראות המנהל הכללי או משנה ולגבי מוסדות החינוך הממלכתי הדתי — בעניינים מינהליים בלבד;
- (2) לחלק לגבי מוסדות החינוך הממלכתי את העבודה בין המפקחים והמדריכים; אולם לגבי מוסדות החינוך הממלכתי הדתי לא יעשה כן אלא בהסכמת מנהל אגף החינוך הדתי;
- (3) להעביר לעתים מזומנות לרשות חינוך מקומית סיכומי דינים וחשבונות על מצב ההוראה, החינוך והמשק במוסדות שבתחום שיפוטה וסדריהם;
- (4) לכנס מפקחים ומדריכים שבמחוזו, לשם בירור והתייעצות בעניינים פדגוגיים ולהעביר את המסקנות למוכירות הפדגוגית.

(ב) מפקח המחוז רשאי, לגבי מוסדות החינוך הממלכתי בהסכמת המוכירות הפדגוגיות, ולגבי מוסדות החינוך הממלכתי הדתי בהסכמת מנהל אגף החינוך הדתי, למסור תפקידי מפקח, כולם או מקצתם, למדריך, לכל תקופת שיראה ולכל מוסד שיראה בתחום מחוזו.

9. (א) ליד כל מפקח מחוז ימנה המנהל הכללי, בהתייעצות עם המוכירות הפדגוגיות ובאישור השר, מפקחים ומדריכים במספר שייראה לו מספיק לצרכי אותו מחוז.

(ב) מפקח מחוז יקבע, בהתייעצות במוכירות הפדגוגיות, מפקח ומדריך לכל מוסד, ובלבד שלמוסדות חינוך ממלכתי דתי יקבע מפקחים ומדריכים מבין אותם מפקחים ומדריכים שנתמנו לפקח ולהדריך במוסדות חינוך ממלכתיים דתיים.

(ג) מפקח המחוז ישלח בענין הקביעה כאמור הודעה לכל מוסד וכן לרשות החינוך המקומית שבתחום שיפוטה נמצא המוסד.

מינוי
מפקחים במחוז

10. (א) מפקח המחוז יכין, לאחר ששמע את הצעותיו של כל מפקח שבמחוזו, הצעת תקן לכל מוסד שבפיקוחו של אותו מפקח. מפקח כאמור הממונה על מוסד חינוך ממלכתי דתי יקבל להצעותיו את הסכמתו של מנהל אגף החינוך הדתי.

הצעת תקן

(ב) כל מקום שיש מנהל מיוחד לענייני חינוך ייועץ בו מפקח המחוז, או המפקח, בהכנת הצעת תקן למוסדות שבתחום סמכותו של אותו מנהל.

(ג) מפקח המחוז ימציא את הצעת התקן למנהל הכללי; היתה ההצעה שונה מהצעת המפקח לגבי מוסד מסוים, או שונה מדעתו של המנהל המיוחד לענייני החינוך של המקום הנדון, יצרף מפקח המחוז את הצעות המפקח ואת הצעות המנהל המיוחד לענייני החינוך כאמור אל הצעת התקן שלו וימציא את כל ההצעות למנהל הכללי.

(ד) המנהל הכללי ידון בהצעות התקן שהומצאו לו על ידי מפקחי המחוזות ויעביר לכל מפקח מחוז ולכל רשות חינוך מקומית, את הצעות התקן שאישר. למוסדות שבמחוזו או שבתחום שיפוטה של הרשות.

(ה) מנהל אגף החינוך הדתי רשאי להגיש ערעור בפני השר על אישורו של המנהל הכללי לפי תקנת משנה (ד) במידה שהוא נוגע למוסד חינוך ממלכתי דתי. הוגש ערעור כאמור, לא יישלח האישור למפקחי המחוזות ולרשויות החינוך המקומיות אלא לאחר שהשר החליט בדבר הצעת התקן.

סימן ו': מפקח

ביקורים
ורו"חות
של המפקח

11. (א) מפקח רשאי לבקר בכל שיעור ובכל כיתה של מוסד העומד לפיקוחו וחיוב לבדוק אם ההוראה היא בהתאם לתכנית היסוד ולתכנית ההשלמה שנקבעה לאותו מוסד. נקבעה למוסד תכנית נוספת לפי סעיף 8 לחוק החינוך, רשאי מפקח לבקר בכל שיעור הניתן לפי אותה תכנית נוספת וחיוב לבדוק אם היא בהתאם לאישור השר.

(ב) מצא מפקח, כי ההוראה במוסד היא לא לפי תכנית היסוד או לפי תכנית ההשלמה שנקבעו לאותו מוסד או שלא לפי התכנית הנוספת שאושרה על ידי השר, רשאי הוא לתת הוראות על מנת להתאים את הלימודים לתכניות האמורות, הכל לפי הענין, או להפסיק את הלימודים.

(ג) מפקח שביקר במוסד, ימסור תוך עשרה ימים לאחר כל ביקור דין-חשבון בכתב על פעולותיו לפי תקנה זו למפקח המחוז הממונה עליו, ומפקח המחוז יעביר העתק הדין-חשבון בתוספת הערותיו למזכירות הפדגוגית או למנהל אגף החינוך הדתי, הכל לפי הענין. מפקח שביקר במוסד חינוך ממלכתי דתי, חייב — נוסף לדין-חשבון כאמור — למסור באותו זמן דין-חשבון גם למנהל אגף החינוך הדתי.

(ד) היה הדין-חשבון נוגע לעבודתו של מנהל מוסד, רשאי מפקח המחוז להעביר לפי שיקול דעתו העתק מאותו החלק בדין-חשבון או קטעים ממנו, למנהל אותו מוסד, אולם אם הדין-חשבון נוגע לעבודתו הפדגוגית של מנהל מוסד חינוך ממלכתי דתי, לא יועבר העתק כאמור אלא בהסכמתו של מנהל אגף החינוך הדתי.

(ה) היה הדין-חשבון נוגע לעבודתו של מורה, רשאי מפקח המחוז להעביר העתק מאותו החלק בדין-חשבון או קטעים ממנו למורה שבו מדובר ולמנהל אותו מוסד, אולם אם הדין-חשבון נוגע לעבודתו של מורה במוסד חינוך ממלכתי דתי לא יועבר העתק כאמור, אלא בהסכמתו של מנהל אגף החינוך הדתי.

מענה
לדין וחשבון

12. (א) מנהל מוסד או מורה שקיבל העתק מדין-חשבון על עבודתו לפי תקנה 11, רשאי למסור בכתב למפקח המחוז ביאורים והשגות על הבקורת.

(ב) מפקח המחוז שקיבל ביאורים והשגות כאמור, יעביר העתק מהם למזכירות הפדגוגית או למנהל אגף החינוך הדתי, הכל לפי הענין, וכן למפקח שערך את הדין-חשבון.

תפקידו מפקח

13. אלה הענינים שמפקח חייב לטפל בהם בכל מוסד שבפיקוחו:

- (1) מצב הבנין, הריהוט, החצר והמשק;
- (2) מצב הספרייה, הציוד הלימודי והפדגוגי;
- (3) מצב הנקיון והסדרים במוסד ואצל התלמידים;
- (4) טיב המשמעת ואמצעיה;
- (5) איחורים, חיסורים, ניהול יומנים, ארכיון התעודות ושאר מסמכי המוסד;
- (6) מצב השירותים במוסד;
- (7) שיטות הלימוד והחינוך וארגון ההוראה;
- (8) הדרכת מורים;
- (9) רמת הלימודים והישגי התלמידים בלימוד ובחינוך לפי תוצאות של מבחנים, בדיקות, הסתכלויות וכיוצא באלה;
- (10) הערכת עבודתם של מנהל המוסד ומוריו.

(א) הצעת המצבה לגבי כל מוסד חינוך ממלכתי תהיה כך :

- (1) כל מפקח יכין הצעת מצבה למוסדות שבפיקוחו, יגישנה למפקח המחוז הממונה עליו ויעביר העתק ממנה למנהל הכללי ;
- (2) הסכימו מפקח המחוז והמפקח על הצעת המצבה, תיקבע המצבה לפי המוסכם ;
- (3) לא הסכימו מפקח המחוז והמפקח על הצעת המצבה, יעביר מפקח המחוז את שתי ההצעות, בצירוף הסברים ונימוקים למזכירות הפדגוגית ;
- (4) לא עלה בידי המזכירות הפדגוגית לפתור את חילוקי הדעות בין מפקח המחוז לבין המפקח בדבר הצעת המצבה, יועברו ההצעות למנהל הכללי ;
- (5) החלטת המנהל הכללי תהא סופית והוא יודיע על פרטי המצבה למפקח המחוז.

(ב) הצעת המצבה לגבי כל מוסד חינוך ממלכתי דתי תהיה כך :

- (1) כל מפקח יכין הצעת מצבה למוסדות שבפיקוחו, יקבל להצעתו את הסכמת מנהל אגף החינוך הדתי, ויגישנה למפקח המחוז הממונה עליו ;
- (2) מפקח המחוז יעביר את הצעת המצבה המוגשת אליו כאמור אל המנהל הכללי בצירוף השגותיו ;
- (3) המנהל הכללי רשאי לערער בפני השר על הצעת המצבה ;
- (4) החלטת השר בענין הערעור והמצבה תהיה סופית, והוא יודיע על פרטי המצבה למפקח המחוז ולמנהל אגף החינוך הדתי באמצעות המנהל הכללי ;
- (5) לא ערער המנהל הכללי על הצעת המצבה, תיקבע המצבה לפי הצעת המפקח כאמור.

סימן ז' : מדריך

15. מדריך יבקר בכל מוסד הנתון לפיקוחו בהתאם להוראות מפקח המחוז הממונה עליו, וישמש מדריך ויועץ לאותם המורים במוסד שעליהם יורה מפקח המחוז; מדריך יתן שיעורים לדוגמה בכיתות המורים האמורים, יערוך עמם ביקורים בשיעוריהם של מורים בעלי ותק ונסיון, יסדר להם ימי עיון והשתלמות וכיוצא באלה.

תפקידי מדריך

סימן ח' : מנהלי מוסדות ומורים

16. (א) המנהל הכללי ימנה את מנהלי המוסדות בהתייעצות במזכירות הפדגוגית ואת המורים לכל המוסדות לפי התקן והמצבה; לגבי מוסד חינוך ממלכתי דתי יתמנה המנהל גם בהתייעצות במנהל אגף החינוך הדתי.

מינוי מנהלי מוסדות ומורים

(ב) מפקח מחוז רשאי למנות ממלאי מקום למורים במוסד לתקופה שלא תעלה על שלושה חדשים, בהתייעצות במפקח הממונה על אותו מוסד.

17. המנהל הכללי באמצעות מפקח המחוז יוועץ ברשויות המקומיות שאת שמותיהן נקב בהודעה שנתפרסמה ברשומות, בטרם ימנה מנהלי מוסדות בתחומה של כל אחת מהן וכן בטרם יחליט בדבר העברת מנהל ממוסד שבתחום שיפוטה.

התייעצות ברשויות מקומיות

18. מנהל מוסד ומוריו חייבים לשתף פעולה עם המפקחים והמדריכים הממונים על אותו מוסד, להתחשב בעצותיהם ולהישמע להוראותיהם.

חובות מנהלי מוסדות ומורים

פרק שלישי: הוראות שונות

שימוש
בספרי לימוד
ובספרי עזר	19. לא ישתמשו במוסד לשם לימוד בספרי לימוד או בספרי עזר לתלמידים שלא אושרו בהתאם לאמור בתקנות 4 (ב) (4) ו-6 (ב).
מוסדות
לא יהודיים	20. בענינים הנוגעים למוסדות לא-יהודיים רשאי המנהל הכללי להעביר את סמכויותיה של המזכירות הפדגוגית או של מפקח המחוז, כולן או מקצתן, לסגנו או למנהל המחלקה לחינוך ערבי שבמשרד החינוך והתרבות.
ביטול	21. תקנות חינוך ממלכתי (סדרי הפיקוח), תשט"ו—1954 * — בטלות.
השם	22. לתקנות אלה ייקרא «תקנות חינוך ממלכתי (סדרי הפיקוח), תשי"ז—1956».

ז' בתשרי תשי"ז (12 בספטמבר 1956)
(חט 73515)

זלמן ארן
שר החינוך והתרבות

